

6. Чорна В. Л., Логінова О. В. Еволюція сленгу у сучасній англійській мові. Закарпатські філологічні студії. 2024. Вип. 36. С. 146–150. DOI: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2024.36.25>
7. Сергієнко М. Вплив англійського сленгу на сучасну українську мову. Traektoriâ Nauki. 2018. № 4(12). С. 4006–4010.
8. Peng H., Sun J. Cultural symbolism in modern slang. CulturalLinguisticsReview. 2021. № 12(1). P. 34-48.

*Мартинюк Валентина
Науковий керівник – доц. Головацька Юлія*

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕДАЧІ ГУМОРУ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛОМОВНИХ ФІЛЬМІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Вступ. Гумор є важливим елементом мовленнєвої та культурної комунікації, що виконує численні функції в суспільстві та мистецтві. У аудіовізуальних творах він не лише розважає аудиторію, але й формує характер персонажів, підкреслює соціальні й культурні відмінності, сприяє критичному осмисленню подій та явищ. Англійськомовний кінематограф пропонує широкий спектр гумористичних прийомів: гру слів, каламбури, інтонаційні та ситуативні жарти, культурні алюзії, пародію, сатиру та метагумор. Ефективність гумору залежить від поєднання лінгвістичних, психологічних і культурних чинників, що вимагає від перекладача високої професійної компетенції.

Особливістю гумору в англійськомовних фільмах є його багаторівневність та тісний зв'язок із соціокультурним контекстом. Ситками часто використовують інтонаційні та просодійні характеристики, що підсилюють комічний ефект, тоді як сатиричні та пародійні твори апелюють до знання культурних реалій, політичних подій або медіафеноменів. Передача такого гумору в іншомовному середовищі потребує не лише лексичної точності, а й здатності відтворити ритм, інтонацію та характер персонажів.

Гумор у фільмах і серіалах часто опирається на гру слів або фонетичні каламбури, що створює додаткові труднощі для перекладу. Словесні ігри та омонімія можуть бути втрачені при буквальному перекладі, тоді як адаптація потребує креативного підходу та застосування стратегій компенсації або функціональної заміни. Особливу увагу слід приділяти культурним алюзіям і локальним реаліям, адже вони можуть бути незрозумілими для української аудиторії без додаткового контексту. Перекладач має обирати між форенізацією (збереженням оригінального референсу) та локалізацією (адаптацією до місцевих реалій), зберігаючи комічну функцію тексту.

Отже, переклад гумору є складним міждисциплінарним завданням, що поєднує лінгвістичні, культурні та прагматичні аспекти. Він потребує розуміння жанрових особливостей твору, соціокультурних кодів мови оригіналу та психології сприйняття цільової аудиторії. Особливо актуальним є дослідження гумору в аудіовізуальних творах, де одночасно присутні вербальні та невербальні засоби комічного ефекту, а обмеження субтитрування чи можливості дубляжу визначають стратегії адаптації.

У сучасній українській перекладацькій практиці ефективна передача гумору набуває особливої значущості. Зростання популярності англомовних серіалів і фільмів в Україні зумовлює потребу у систематичному вивченні стратегій перекладу, аналізі помилок та пошуку оптимальних рішень для збереження комічного ефекту й культурного контексту. Дослідження гумору на прикладі таких творів, як *The Simpsons Movie*, *Friends*, *Deadpool* та *The Office*, дозволяє визначити закономірності адаптації різних типів гумору та сформулювати рекомендації для практики перекладачів і дубляжних студій.

Метою статті є дослідження особливостей перекладу гумору в англомовних фільмах та серіалах українською мовою, виявлення основних труднощів при передаванні лексичних, інтонаційних та культурних елементів, а також формулювання ефективних перекладацьких стратегій для збереження комічного ефекту. Розглядаються різні типи гумору — гра слів, каламбури, інтонаційні та ситуативні жарти, культурні алюзії, пародія та метагумор — оцінюється їх адаптація для українського глядача. Стаття показує, як локалізація, функціональна заміна, компенсація та адаптація інтонації сприяють точному відтворенню комічного ефекту, характерологічних рис персонажів і соціокультурного контексту у різних жанрах аудіовізуальних творів, таких як мультфільми, ситкоми, супергеройські комедії та мок'юментарі.

Виклад основного матеріалу. Аналіз перекладу гумору в англомовних фільмах і серіалах демонструє складність взаємодії лексичних, інтонаційних та культурних аспектів, що визначають ефективність передачі комічного ефекту у цільовій мові. У мультфільмі *The Simpsons Movie* гумор формується за рахунок широкого використання мовних ігор, пародії та сатиричних алюзій на американські реалії, включно з політичними подіями, брендами та телешоу. Особливістю перекладу цього твору є потреба у збереженні фонетичних каламбурів та ритмічної гри слів, які в оригіналі посилюють комічний ефект через несподівану контрастність та лаконічність. Український дубляж часто передає загальний зміст реплік, проте втрачає ритмічну та фонетичну складові гумору. Найефективнішим підходом у таких випадках є комбінування калькування та компенсації у сусідніх репліках, що дозволяє зберегти емоційну насиченість та динаміку сцен.

Ситком *Friends* ілюструє інший тип гумору, який опирається на інтонаційні особливості та ситуативні реакції персонажів, а також на локальні культурні алюзії та сленгові вислови, що не мають прямих відповідників у цільовій мові. Інтонаційні жартівливі конструкції, такі як повторення граматичної форми з наголосом на певному слові, у субтитрах часто втрачають свій комічний ефект, тоді як дубляж дозволяє передати ритміку та емоційне забарвлення через акторську інтерпретацію. Культурні та сленгові алюзії перекладаються за допомогою локалізації або функціональної заміни, що зберігає комічний ефект та соціокультурну маркованість мовлення персонажів. Особливо складним є переклад каламбурів на основі імен

чи назв, де прямий переклад неможливий, тому оптимально використовувати компенсацію у наступних репліках або творити аналогічний український жарт.

Фільм *Deadpool* представляє специфіку метагумору, численних культурних алюзій та чорного гумору, який часто звертається безпосередньо до глядача і залежить від знання попкультурних референтів та жанрових тропів. Переклад цих елементів передбачає баланс між форенізацією, що зберігає оригінальну культурну референцію, та локалізацією, яка адаптує зміст для української аудиторії. Особливою проблемою є передача чорного гумору та насильницьких алюзій: надмірне пом'якшення зменшує авторський тон, тоді як буквальный переклад може порушити культурні норми цільової аудиторії. Оптимальною стратегією є створення гібридного перекладу, який зберігає іронічну дистанцію та авторський стиль, водночас забезпечуючи зрозумілість для українського глядача.

Мок'юментарі *The Office* демонструє тонкий соціально-іронічний гумор, побудований на мовленнєвому підтексті, паузах та невербальних елементах. Тут важливу роль відіграють точна передача інтонацій, темпу діалогів та пауз, що створюють напруження та комічний ефект. Український переклад часто застосовує буквально відтворення реплік, проте для збереження гумору необхідне використання мінімальних вигуків, компенсації або стратегій омісії, які дозволяють зберегти невербальну динаміку та соціальний підтекст. Особливо важливим є узгодження акторської інтерпретації з перекладом, оскільки невербальні сигнали та паузи несуть вагомий обсяг інформації про характер персонажів та ситуаційний гумор.

Порівняльний аналіз чотирьох творів дозволяє виділити кілька загальних закономірностей перекладу гумору. Інтонація та просодія мають ключове значення у ситкоммах та мок'юментарі, тоді як у мультфільмах та супергеройських комедіях велике значення має гра слів та лексичні каламбури. Культурні алюзії ефективно передаються через форенізацію, коли референція глобально відома, або локалізацію, коли необхідно адаптувати зміст для українського глядача. Найбільш продуктивною стратегією є комбінований підхід, який передбачає використання калькування, функціональної заміни, компенсації та локалізації з урахуванням жанрових особливостей, соціокультурного контексту та прагматичного ефекту гумору.

Висновок. Аналіз перекладу гумору в англійських фільмах і серіалах показує, що адаптація комічного змісту до української мови є багатогранним процесом, який поєднує лінгвістичні, культурні та прагматичні аспекти. Розгляд *The Simpsons Movie*, *Friends*, *Deadpool* та *The Office* демонструє, що гумор у цих творах формується різними способами: мовні ігри та каламбури, інтонаційні та ситуативні жарти, культурні алюзії, метагумор, чорний гумор і соціальна іронія, кожен з яких потребує окремої перекладацької стратегії.

У *The Simpsons Movie* ефективними є калькування, компенсація та функціональна заміна, що зберігає ритміку та мовні контрасти оригіналу. Для ситкомів на кшталт *Friends* критичною є передача інтонації, характерологічних рис персонажів і адаптація сленгових та

іменних каламбурів через локалізацію або компенсацію. У *Deadpool* успішна передача метагумору та чорного гумору досягається гібридними стратегіями, що поєднують форенізацію та локалізацію, зберігаючи авторський тон і саркастичну дистанцію. Для *The Office* ключовими є відтворення пауз, невербальної динаміки та соціально-іронічного підтексту через акторську інтерпретацію та стратегічну омісію.

Загальні тенденції показують, що ефективний переклад гумору потребує комбінованого підходу: калькування, функціональна заміна, компенсація, локалізація та адаптація інтонації. Перекладач має балансувати між автентичністю оригіналу та зрозумілістю для цільової аудиторії, враховувати культурні та соціальні норми і прагматичний ефект жарту. Дослідження підтверджує, що переклад гумору — складне міждисциплінарне завдання, яке вимагає високого рівня мовної компетенції, знання культури вихідного та цільового середовищ і творчого підходу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бровко К. А. Теоретико-практичні засади утворення англійського мережевого сленгу. Актуальні питання гуманітарних наук. 2023. Вип. 65. С. 128–133. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/47399/>
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / ред. В. Т. Бусел. К. : ВТФ Перун, 2004.
3. Namvar F. The use of slang amongst undergraduate students of a Malaysian public University. *Journal of Advances in Linguistics*. 2014. Vol. 3, no. 1. P. 127–135.
4. Венідітков С. В. Молодіжний сленг як результат медіа споживання. *Обрії друкарства*. 2022. № 1(11). С. 6–16.
5. Ткачівська М. Р. Молодіжний сленг і його класифікації. *Одеський лінгвістичний вісник*. 2015. № 2 (6). С. 114–118.
6. Чорна В. Л., Логінова О. В. Еволюція сленгу у сучасній англійській мові. *Закарпатські філологічні студії*. 2024. Вип. 36. С. 146–150. DOI: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2024.36.25>
7. Сергієнко М. Вплив англійського сленгу на сучасну українську мову. *Traektoriâ Nauki*. 2018. № 4(12). С. 4006–4010.
8. Peng H., Sun J. Cultural symbolism in modern slang. *Cultural Linguistics Review*. 2021. № 12(1). P. 34–48.
9. Левін В. М. Теорія гумору: підходи та класифікації. *Філологічні студії*. 2020. № 3(15). С. 55–68.
10. Baker M. In Other Words: A Coursebook on Translation. London: Routledge, 2018.
11. Chiaro D. Translation, Humour and Literature. London: Continuum, 2010.
12. Remael A., Díaz Cintas J., Orero P. Audiovisual Translation: Subtitling. London: Routledge, 2012.
13. Gambier Y. Introduction: Screen Transadaptation and Humour. *The Translator*. 2003. Vol. 9, no. 2. P. 167–189.
14. Baker M., Saldanha G. *Routledge Encyclopedia of Translation Studies*. London: Routledge, 2011.

Богач Ірина

Науковий керівник – доц. Левчик Наталя

ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ МОНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ ПРОФІЛЬНОЇ ШКОЛИ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ ПРЕЗЕНТАЦІЙ

Вступ. У сучасному освітньому просторі знання іноземних мов набуває особливої значущості, а формування іншомовної комунікативної компетентності (ІКК) є ключовим чинником успішного спілкування в соціальних, академічних та професійних контекстах. Проте, в актуальних освітніх реаліях значним викликом є забезпечення постійної концентрації та